

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény

Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedőse, Ide küldendők az előfizetési díjak nyilvánterék és hirdetések.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Hirdetések jutányosan számítanak.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapesten: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schabek H., Dukos M., Oppelik A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brnben: Stern M.

Nyilttér petitsorra 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Nyilt levél

a „Muraköz“ szerkesztőjéhez.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Felkérem, hogy a magyar nyelvben jeleskedő muraközi és vendvidéki tanítók és növendékek 1895. 6. lanévre esedékes, most már tizenegyedik megjutalmazásáról szóló elszámoláson becses lapjában közzé tenni sziveskedjék.

Ezen tizenegyedik megjutalmazásra a következő társadalmi uton begyűlt összegek állottak rendelkezésemre:

1. Zalavármegye törvényhatóságának adománya 300 frt.
2. Zalavármegye nemesi pénz-tára választmányának adománya . 120 frt.
3. Dr. Mandel Pál ur adománya . 200 frt.
4. Terbócz István ur adománya . 4 frt.
5. Tóth István ur adománya . 4 frt.
6. Rithmüller Ármin ur adománya . 8 frt.
7. Kozma Márton ur adománya . 3 frt.

Összesen: 639 frt.

Az 1. alatti 300 frtból megjutalmaztattak:

- Benkovics János deklezsinai r. k. iskolai tanító 30 frt.
Danitz Sándor stridói áll. isk. igazgató . 36 frt.
Átvitel: 60 frt.

- Át hozat: 60 frt.
Glád Ferencz dráva-vásárhelyi r. k. tanító 30 frt.
Haraszty István rácz-kanizsai áll. isk. tanító 30 frt.
Rántes Menyhért királylakai áll. isk. tanító 30 frt.
Terenta János izsakóczyi r. k. iskolai tanító 30 frt.
Herbolyi Alajos mura-vidi r. k. isk. tanító 30 frt.
A felső-muraközi hegyvidéki összes állami iskolák növendékeinek zár-vizsgálati jutalma (Stridó, Rácz-Kanizsa, H. Hegykerület, IV. Hegykerület és Királylak) 65 frt.
Mura-Szt.-Kereszti áll. iskola növendékei 6 frt.
Mura-Siklósi r. k. iskola növendékei . 5 frt.
Csáktornyai gyakorló iskola növendékei 8 frt.
Mura-Keresztúri r. k. iskola növendékei 6 frt.

Összesen: 300 frt.

A 2. alatti 120 frtból megjutalmaztattak:

- Hrusóczy Elek mura-siklósi r. k. tanító . 30 frt.
Chytzil Pál perlaki áll. isk. tanító . . 30 frt.
Némethy János turniscai r. k. isk. tan. . 30 frt.
Tóth Kálmán hodosáni áll. isk. igazgató . 30 frt.
Összesen: 120 frt.

A 3. alatti 200 frtból megjutalmaztattak:

- Majhen Ferencz mura-szt.-mártoni r. k. tanító 30 frt.
Murkovics János alsó-lendvai r. k. tanító 30 frt.
Kaczun Ignác mura-szerdahelyi közs. isk. tanító 30 frt.
Alsó-Lendvai állami polgári iskola növendékei 20 frt.
Alsó-Lendvai r. kath. iskola növendékei . 20 frt.
Kapczai r. kath. iskola növendékei . 5 frt.
Holticzai r. kath. iskola növendékei . 5 frt.
Mura-Szent-Mártoni r. kath. iskola növendékei 10 frt.
Dekanövecei r. kath. iskola növendékei . 10 frt.
Domasinecei r. kath. isk. növendékei . 10 frt.
Beliczai r. kath. iskola növendékei . 8 frt.
Boltornyai r. kath. isk. növendékei . 8 frt.
Mura-Szerdahelyi közs. iskola növendékei 7 frt.
Szeleneczei r. kath. isk. növendékei . 7 frt.

Összesen: 200 frt.

A 4. 5. 6. 7. alatti 19 frtot a muraközi hegyvidéki áll. elemi iskolák növendékei kaptak, ugyancsak a zár-vizsgák alkalmából 19 frt.

Összesen: 19 frt.

TÁRCSA.

Egy párba.

— Irta: Dr. Diósy Béla. —
(Folyt. és vége.)

Gaston lejtő a levelet és ő nem ment vissza! De miatt a rózsá hervadit illatát belélegzé, egész valóját mintegy felfolbanó varázs futotta át. A nemes szenvedély szunnvadó szikrája teljes erővel lobogott fel és egy újulást jósló érzés rezgett át lelkületén. Igen jóra kell és jóra is fog fordulni minden. Az, ki érzi azon hatalmas érzést, mely reményteljes gerjedelemmel hatja át a szívet, nem lehetett elveszve. Felugrott s gyors léptekkel járt fel s alá a szobában. Ifjúkori szerelmének képe mind tisztábban merült fel lelki szemei előtt és az emlékezet kristálytisza hullámzásában megfeszült lelkülete az alacsony gondolatoktól és hamis érzelmektől, melyek eddigi életmódjához költék. Hirtelen leült és következő sorokat veté papírja:

Drága Irén! Ha nemes szivedben még van hely egy bűneit megbánó vétke száma, ki néhány óra alatt szakítani akar egész multjával, mely őt fényövezte alakodtól tovasodorta, egy vezekló száma, kit vétkeinek sulya tuleróvel sujt le: ugy engedj olvasnom engesztelő soraidat, hogy lábaidhoz borulva kérhessen ki bocsánatot.

Régi szerelméhez új hűséggel ragaszkodik Gaston.

E levél megírása után egészen megkönyebbültnek érzé magát. Borítékba zárta és magához vette azt. Azután irónyáit gyorsan elzárta és a gyertyákat elolva hátradől karszékeiben s nyugodt álomba szenderült

Reggeli öt óra körül a vicomte d'Avricourt kezének gyenge érintésével kelt fel barátját boldog álmából.

— Itt az idő Gaston! mennünk kell.

Gaston felugrott s rendbeszedé ruháit. Az előző este után a mai beesületbeli ügy elintézése majdnem nevelésének tünt fel előtte. De utolsó történi. Köpenyét vállaira veté s miatt a vicomte a ládikát, melyben a pisztolyok voltak elhelyezve, magához vévé — a két barát távozott. Midőn a kocsiba felszálltak, nevetve mondá Gaston barátjának: »Leszel szives, kedves barátom, velem ellenfelem nevét tudatni, mert valóban nem néztem meg névjegyét.«

— Nem rossz! Neve d'Orsay Armand. Hogyan mondd, d'Orsay?! Különös véletlen.

— Igen és pedig igen csinos fiu. Kár érte. Gaston megdöbbsent. Világosan emlékezett, hogy Irénnek volt egy Armand nevű fivére; ez csak nem lehetett ellenfele!

Megérkeztek a tethelyre, d'Orsay Armand már ott volt segédeivel. Az urak hideg udvarias-sággal üdvözlék egymást és rögtön hozzáfogtak a távolság kiméréhez. — Huszonöt lépés távolság, öt—öt lépés advance, kétszéri golyóváltással állapítottak meg, miatt a segédek megtették az előkészületeket. Gaston lázas izgatottsággal szemléte ellenfele halvány, szép arcát. Igen, semmi kétség többé, Irén fivérével állott szemben!

— Helyükre uraim! — hangzék a vezény-szó és egyidejűleg a vicomte átadá a pisztolyt barátjának. Gaston heves lelkiküzdelmek közepette állott mozdulatlanul helyén.

Egyszerre elejté pisztolyát és valamennyi jelenlevő megütközésére bizonytalan léptekkel Armand felé közeledett.

— Uram, — kéré ellenfelét, magán csak nehezen uralkodva — mielőtt ezen beesületbeli ügynek eleget tennék, engedjen meg, bármily szokatlannak tessenk is az, egy kérdést.

— Kérem.
— Van-e önnek nővére?
Az ifju halvány vonásain fájdalommal vonaglás volt észrevehető.

— Miért e kérdés uram?!
— Kérem, esedezem, mondja meg, van-e önnek egy Irén nevű nővére?
— Csak volt.
— Hogyan, csak volt?!
— Egy hónappal ezelőtt meghalt.
— Tehát meghalt! Gaston megrendülve borult ellentele keblére. Ez önkénytelenül visszalépett.

— Nem értem uram, mit jelentsen e jelenet, azt hiszem, nem azért jöttünk ide, hogy család ügyeinket közöljük egymással.

A segédek közbeléptek. Gaston felvette pisztolyát a földről és helyére ment. Mit ért neki most már az egész élet és az egész játék, mely előtt állott. A boldogító remény szikrája, mely egy tiszta, édes jövőt helyezett előtte kilátásba, kialudt és visszavetette őt a mindennapi élet vad, zavaros folyamába.

— Előre uraim!
Gaston a nélkül, hogy gondolatait félbeszakította volna, előrelépett.
Armand golyója füle mellett sivitott tova.
Gaston arcát keserű kacaj torzította el. Irén fivére az ellenfél, miatt ő nővéreinek szellemét imádvá, tekint fel feléje.

És most rajta volt a sor.
A korlátnál állott, s magán csak nehezen uralkodva, mereven nézte ellenfele arcát. Irén

Az 1. alatti	300 frt.
A 2. alatti	120 frt.
A 3. alatti	200 frt.
A 4., 5., 6., 7.	19 frt.

Összesen: 639 frt.

Vagyis ezen tizenegyedik megjutalmazás alkalmából kiosztott összesen: **hatszáz-harminckilenc forint.**

Végül megemlítem, hogy a Muraköz 1886. évi 43. — 1888. évi 8. — 1889. évi 7. — 1890. évi 4 és 5. — 1891. évi 7 és 8. — 1892. évi 7. — 1893. évi 40. — 1895. évi 4. — 1896. évi 7 és 1897. évi jelen elszámolásmat magában foglaló számának tanúsága szerint, tehát összesen tizenegy alkalomból, társadalmi uton begyűlt adományokból **hatezer négyszáz tizenkilenc forint és hetven krajczár** osztott ki.

A tizenegyedik megjutalmazásra vonatkozó okmányokat becsatolva, vagyok

Zala-Egerszén, 1897. február hó.

Hazafiúi üdvözlettel

Dr. Ruzsicska Kálmán,

kir. tanácsos, tanfelügyelő.

Szövetkezés.

A közgazdasági tudományok az emberek anyagi jólétének fejlesztésére hatnak és — a mi ezzel kapcsolatos — szellemi jólétét és műveltségét mozdítják elő, mert ma már be van bizonyítva, hogy a társadalom műveltségének emelkedésével fokozódik annak anyagi jóléte és viszont.

Az a társadalom a legvagyonosabb, a legfüggetlenebb és a legboldogabb, a mely a műveltségben legerősebb jár, a mely a legjobban értett hozzá arról gondoskodni, hogy a műveltség bizonyos színvonalát a társadalom minden tagja megszerezhesse, azaz: a melynek a legjobban és legkönnyebben hozzáférhető iskolái.

A felnőttek iskolája: a községi hitelszövetkezetek. Ebben az iskolában tanulja meg a föld népe, a hitellel bánni, azt becsülni, erkölcsi és anyagi jólétét fokozni,

vonásai mind tisztábban tüntek fel Gaston előtt. Igen ott állott közvetlen fivére mellett, kit most neki kellett czélba vennie. Reszketve engedte le felemelt karját s midőn újra felemelt, ellenfele nyugodt arccal és kimondhatatlan megvetéssel tekintett feléje. Gastonnak minden vére fejébe tódult. És e szerencsétlen így mer velem szemben viselkedni? Nem tudja-e, hogy ujjam egy gyenge nyomása által ezen golyót teljes bizottsággal kergetem a hatodik és hetedik borda között a mellébe? Ő pedig megvet engem, és én a megvetett nem ölhetem meg őt, mivel Irénnek fivére, kit imádok s ki engem a romlástól mentett meg. És most visszaforduljak, hogy tovább érezsem a pokol édes örömeit, nem, nem és ezerszer nem!

... Könyörtül rajtam ifju, derült szemednek csak egy pillantása s meg vagyok mentve s térden állva köszönöm ezt meg neked . . . Nem! Szabad folyást engedek tehát a sorsnak. Mindenható Isten, hiszen mégis csak fivére!

Egy fojtó erő szorítja össze keblét . . . támoogy . . . Ekkor eltorzult vonásain megdicsőült öröm sugara hatol át, visszalép . . . lövés hallatsz és — Gaston vértől elborítva terül el a földön.

Mindnyáján megrémülve rohantak feléje, az orvos felszakította a sebesült ruháit — de minden segély hasztalan.

Még egyszer felnyitá Gaston szeméit és látja Armandnak fájdalmas tekintetét egy könnyesepp által elhomályosítva. Erőlenül szorítja meg ennek kezét s elhaló hangon suttogja:

— Armand . . . nagyon szerettem nővéredet.

hogy ezzel a magyar társadalomnak egy erősebb és egészségesebb tagja lehessen.

Hogy szükség van erre az iskolára, azt többek között a nyáron is tapasztaltam és ezért annak, ki ezt nekem nyújtotta, köszönettel tartozom.

A dolog így történt . . .

Egy vidéki fiók-takarékpénztár igazgató-sága megválasztása volt napirenden. A választás után egy takarékpénztári részvényekkel tulterhelt igen gazdag ember ezzel a kijelentéssel lepelt meg: "Képzelve, közjegyző ur, azt a különös esetet, hogy még a harisnyás részvényesek is eljötték szavazni és minket szinte leszavaztak!"

Ebben látjuk, — hogy így fejezzem ki magam — a részvény-társasági műveltséget megtestesítve.

Hátha annak a harisnyás embernek van annyi esze, hogy akár jószántából, akár rábeszélésre egy jól jövedelmező takarékpénztárnál részvényeket vásárol, akkor, mikor a jogokat kell gyakorolnia, e szép jogát már nem használhatja, csak azért, mert harisnyában jár?!

Ez jellemzi a magyar társadalmat, hogy még ma is három külön, egymással nem igen érintkező, izolált rendet, vagy osztályt különböztet meg. Egyik nem érti meg a másikat, mert nincs érintkezési pont.

A főnemes nem érti a középosztályt és a földmivest (harisnyást) és ezek viszont úgy öket, mint egymást.

Más az életmódja, mások társadalmi szabályaik, mások szórakozásaik és miért ne mondjuk ki egészen tisztán, akárhogy tagadjuk is: mások erkölcsük.

Nálunk, ha egy túlföltött vendéglőben, színházban, vagy más nyilvános helyen nem egy társadalmi rendbeliek jutnak egymás mellé, bizony majdnem kivétel nélkül mindenkire kényelmetlen és alkalmatlan e helyzet.

És ez nincsen jól így!

Ezt akarjuk mi a szövetkezetek népszerűsítése útján megváltoztatni.

Ne legyen közöttünk más különbség, mint az, hogy becsületes-e valaki vagy pedig nem.

Ne érezze senki a társadalmi korlátokat. Azokat ne rontsuk, hanem közös egyetértéssel bontsuk meg.

A ki több: hajoljon lefelé, a ki kevesebb: emelkedjék.

Önmivelődés útján iparkodjunk mindnyájan egyenlőkké lenni.

Ma már bebizonyított tény az, hogy hol kell a szövetkezeti eszmét hangoztatni. A papi és tanítói gyűléseken.

Ezen két művelt tényező az, mely a nép beléletébe legjobban belát, ez a két tényező az, melyhez a nép leginkább vonzódik; e két tényező az, mely mindig a nép között él és azzal jóban, rosszban osztozik. Azt mondják, hogy nálunk a papság csak a szószékek pap, máskor meg nem igen gondol a hívek gyarapodásával.

Gondolkoztak biz ok eddig is. De mert legtöbbször nem volt még meg a közgazdasági támogatja: nem igen mertek a cselekvés terére kilépni.

Hogy mennyire időszerű és czélszerű most a hitelszövetkezeti eszmét a papok elé vinni, hogy mennyire megértik és magukévá teszik azt, kifűnik abból, hogy naponkint újabb és újabb jelentkezések történnek, hogy községeinkben községi hitelszövetkezetek alapítására a központ közreműködjék.

Ujabbban is sok községben van alakulóban hitelszövetkezet.

Dolgozzanak is rajta, mert munkájukat jobbra nem fordíthatják.

A papok dolga ma már ez is!

Ne nézze azonban a pap az eszme-propagálásakor felekezetét, ne nézze a falu községe nemzetiségét, hanem nézze és ügyeljen arra, hogy faluja összes becsületes emberei ez uton összekerüljenek, egy társaságot képezzenek és együtt legyenek egy erős vár, mely a lappangó ellenséggel, a szocializmussal és anarchizmussal könnyen küzd és diadalra jut.

S ezért nem is szabad e kérdés körül kicsinyeskednünk. Nem szabad a munkától huzalkodni, mert igaz, hogy szép eredményeket terem a hitelszövetkezet, de az erős munkást és erős jellemet is kíván.

Sokkal többet árthat egy felületes vállalkozás e téren, mintha mit sem tenne az illető.

Égész emberek kellene a gátra!

Nem egész munkacerejükkel, de a mit ez eszméért tesznek, egész erejükkel tegyék, ne immel-ámmal.

Igy könnyű lesz a szövetkezeti érdekhálózatot megermenteni.

Igy könnyű lesz a jó módot és takarékoskodást általánosítani.

Igy könnyű lesz a kivándorlás előgátat vetni.

Igy könnyen megnyeri a jó tett jutalmát, de ha nem így lesz, úgy ocsut fognak aratni.

Nagy, szép és erős munka vár tanítóinkra és papjainkra, hogy azt a mire vállalkoznak, azonnal másokkal is közöljék és ezekkel gyakorlatilag keresztül vigyék.

Dr. Gidófalvi István,

kir. közjegyző.

Zalavármegye szabályrendelete

az életkorának 15-ik évén alul lévő gyermekeknek a mulató-helyekről való távollattarsa tárgyában.

1. §. A közrend, a közérkölciség és közegészség szempontjából tilos, hogy a tizenötödik életévüket még be nem töltött gyermekek vendéglőkben, kocsimában, kávéházakban, sör-, pálinka- és kávémérésekben, nyilvános tánczvigalmakon, fonóházakban, illetőleg a fonás végett vagy ennek czime alatt történt összejöveteleken megjelenjenek.

2. §. Ezen rendőri tilalom megszegése az 1879. évi 40. t.-cz. 1. §-a alapján kihágásnak minősítetik és emnélfogva 50 frtig terjedő pénzbüntetéssel büntetletik.

a) az említett iparüzletek tulajdonosa, továbbá mindaz, a ki nyilvános tánczvigalmat rendez, fonóházat tart, illetőleg a kinnél az említett összejövetelek történnék, ha az életkoruk tizenötödik évét be nem töltött és a felsorolt üzletekben, tánczvigalom, fonóházakban és összejövetelen ott időzés czéljából megjelenő gyermeket onnét rögtön el nem távolítja;

b) mindaz, a ki a tizenötödik életével még ne nem töltött gyermeket az említett üzletekbe, tánczvigalomra, fonóházba és összejövetelekre magával visz;

c) azon szülő, vagy gyám, ki tizenötödik életével még be nem töltött gyermekét, illetőleg gyámoltját az említett üzletekben, tánczvigalmon, fonóházba illetőleg összejövetelen megjeleni engedí.

3. §. Nem képez kihágást, ha az illető községben állandó lakással nem bíró szülő vagy gyám, életkorának tizenötödik évén alul lévő gyermekével, illetőleg gyámoltjával érkezés czéljából időz az említett ipar-

üzletekben, vagy ha lakással bir is a köz-
ségben, de különleges viszonyainál fogva
ama nyilvános helyiségekben való étkezésre
van utalva.

4. §. A községi eljárás köteles e
szabályrendelet szigorú betartása fölött örköni,
az ellene vétőket a bíraskodásra hivatott
hatóságoknak jeljelenteni és e szabályrende-
letet a községekben a szokott módon éven-
ként kihirdetni.

5. §. E szabályrendelet az említett ipar-
üzök által üzletükben, a vendégek által
könnyen látható helyen kifüggesztendő és
olvasható állapotban tartandó.

E rendelkezés megszegése szintén ki-
hágásnak minősítették és 50 forint terjedhető
pénzbüntetéssel büntetettik.

6. §. Kihágások esetén az 1880. évi 37.
t. cz. 42. §-a alapján szabályozott eljárás
szerint elsősorban az elkövetés helye szerint
illetékes járási főszolgabíró, másodfokban a
vármegye alispánja és harmadfokban a m.
kir. belügyminiszter bíraskodik.

7. §. A pénzbüntetések ama község
szegényalapját illetik, a melyben a kihágás
elkövetett.

8. §. E szabályrendelet hatálya Zala-
Egerszeg és Nagy-Kanizsa r. t. városok ki-
vételével Zala vármegye egész területére kiter-
jed és a felső jóváhagyás kinyerése után
teljesítendő szabályszerű kihirdetés napját
követő harminczadik napon lép hatályba.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A gondnokság megalakulása.** A hely-
beli állami polgári fiu- és leányiskolák gond-
noksága Ziegler Kálmán kir. közigyőző
elnöklete mellett gyűlést tartott mult hó
30-án. Ez volt első értekezlete az iskolai
hatóságnak, mely ezuttal a hatóság tiszl-
viselőit is megválasztotta. Gondnok Wollák
Rezső ügyvéd, jegyző Pálya Mihály polg.
iskolai igazgató lett, ki mellé helyettes-
jegyzőül Grész Ernő polg. isk. tanárt osz-
tolta be a gondnokság. A gyűlésből kifolyó-
lag megkerestetik a kir. tanfelügyelőség, hogy
az iskolák államosítására vonatkozó összes
iratokat, okmányokat; az iskola elnöksége
meg megkéreltik, hogy a polgári iskolára
vonatkozó alapítványokat és az azokról szóló
okmányokat a gondnokságnak adják ki.

— **Eljegyzés.** Tivadar Ferenc vas-
és fűszerkereskedő Alsó-Lendván eljegyezte
Stein Antal alsó-lendvai kir. postamester
kedves leányát, Irén kisasszonyt.

— **Az Isten-házából.** A csáktornyai
összes tanintézetek tanulói ezután vasár- és
ünnepnapokon a 11 órai misén együttesen
fognak énekelni. A lapunk hasábjain meg-
pendített eszme csakhamar megvalósult s
remélhetőleg most már szép magyar egy-
házi énekeinkkel állandóan fogják dicsérni
az Istent nemcsak a tanulók, hanem a
magyar közönség más énekelni szerető része
is. Az első próba a mult vasárnapi és
gyertyaszentelői 11 órai misén tartott meg
azzal az előrelátható eredménnyel, mely
biztosítja a sikert. Elismerés illeti meg a
hitoktatón és kántoron kívül mindazokat,
a kik az eszme megpendítése és annak me-
valósítása ügyében buzgólkodtak.

— **Tanító választás.** Stampay Sándor
mura-csányi tanítónak Zala-Koppányban
főrlént megválasztása folytán üresedésbe
jött tanítói állásra — mint Mura-Csányból
írják — Stehlik Tivadar adrianezi tanító
választott meg az ottani iskolaszék által.

— **Uj körjegyzőség.** Orehovicza, Pod-
breszt, Vullária és Szt.-Kereszt községek és
major képviselő-testülete mult hó 28-án
Kovács Rezső perlaki főszolgabíró elnök-
lete alatt elhatározta, hogy Orehovicza székhely-
vel uj körjegyzőség engedélyezéseért
fog a vármegyéhez folyamodni. Az uj kör-
jegyzőség a szoboticzai körjegyzőséghez tar-
tozó községek egy részéből alakították.

— **A csáktornyai Társaskör** mult hó
30-án rendkívül sikerült, tánczozal egybe-
kötött estélyt rendezett a Zrinyi-vendéglő
disztermében A táncz kiválólag kivirradt
tartott, a jelenlevők egy részének mulatsága
pedig azontul is, úgy, hogy belenyúlt az a
következő nap éjélebe is. A jókedv nemcsak
hogy általános volt, de felülmúlt minden
váromozást, a mihez hozzájárult a csáktornyai
fiatalság s főleg a rendezőség kitarló szor-
galma a tánczolásban. Dicséretet érdemelnek
derék zenészeink, a kik 28 órán át szakad-
atlanul tartó ügyes játékok által a jókedv
fokozásához hozzájárultak. A négyeseket 20
pár tánczolta, a szupper csárdásban pedig
részt vett a társaság fiatala, örege

— **Meghívó.** A csáktornyai izraelita
nőegylet 1897. évi február hó 20-án Csák-
tornyan a »Zrinyi szálloda« disztermében
zártkörű tánczestélyt rendez. Belépési díj szem-
élyenként 1 frt. Kezdete 8 órakor. Felül-
fizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag
nyugtáztatnak.

— **Esküvő.** Jungwirth Jakab kame-
niczi (horvátországi) kereskedő csütörtökön
házasságot köt a helybeli izr. inaházban
Stöger Berta kisasszonnyal. Stöger Sándor
helybeli lakosnak leányával.

— **Uj dalos-egyesület.** Bottornyan —
mint onnan írják — dalos-egyesületi gyűlés
tartott mult hó 27-én. Az egyesület tagjai-
nak száma 30, kik elnöknek Weber Mihályt,
jegyzőnek Horváth Gyula okl. s. jegyzőt,
titkárnak Zadavecz Antalt, pénztárnoknak
Hrupics Vince körgyámot választották meg.
Karmester Kermán János községi kántor lett,
ki kezdeményezője is a dal-egyesületnek.

— **Tanító-választás.** Terbócz Béla
szoboticzai tanító Tót-Szt.Mártonban a mult
héten kántortanítónak választották meg.

— **Kéménytűz.** Czvetkovics Vince
iskola-utczai emeletes házában mult hó 31-én
este 6 órakor tűz ütött ki annak egyik
kéményében, melyet azonban felőrai oltás
után szerencsésen elfojtottak, a nélkül, hogy
a tűzoltóság segítségét igénybe vették volna.

— **A „Csáktornyai Takarékpénztár”**
mérleg- és vagyonkimutatása az 1896-ik
évről (XXV-ik évf.) megjelent. Mérlegszámla
837.682 frt 71 kr., a veszteség- és nyere-
ményszámla pedig 73.352 frt 51 kr. egyen-
legét tünteti ki. A tiszta nyereség 10.700 frt,
a miből részvényenként 20 frt osztalék és
részvénykamat jut. Megjegyzendő, hogy ezen
nyereségen felül a tiszta nyereség többi
részéből fedeztetett a villamtelep eladásából
származott különbözet is. A részvénytársaság
tőkéje meghaladja a 150 ezer frtot. A
rendes közgyűlés f. hó 20-án tartatik. Ezen
legrégibb csáktornyai takarékpénztár igaz-
gatója Szeivérth Antal, aligazgatója Hirsch-
mann Samu.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Klíka Ignác
helybeli jóravaló cipész háromszor ugrott
bele a mult csütörtökön a reggeli órákban
a Ternava patak mélyebb részébe, a Buzás
felé vezető országút irányában, a vasut
mentében, hogy megunt életétől ily módon
megszabaduljon. De nem volt szerencséje,
mert a háromszori kísérletezés dacára sem

ért célt, mivel az arra járó falusi emberek
mindenkor kihúzták az amugy sem valami
mely vízből. A szerencsétlen ember most
orvosi ápolás alatt van s kevés remény van
fölgyógyulásához, nem annyira az öngyil-
kossági kísérletek következményei folytán,
mint inkább általános gyöngélkedő állapota
miatt, mi szerencsétlen családi viszonyainak
s az ebből eredő nyomorúságának a folyo-
mánya, s mely körülmény tényleg az ön-
gyilkosság gondolatát is megérlette benne.
Tettét úgy látszik már beszámíthatatlan áll-
apotban követte el, mert utóbbi időben nem
egy jelét adta a megzavarodott elméjének
a különben nagyon józan és aránylag még
fiatal szorgalmas iparos.

— **Képviselő-választók száma az 1897-ik
éven.** A megyei központi választmány
választó-kerületenként megállapítja vármeg-
yénkben az 1897-ik évre az országgyűlési
képviselőt választók névsorát. Az egybeáll-
ított kimutatás szerint a tapolczi választó-
kerületben 2.643, a keszthelyiben 2.871, a
nagy-kanizsaiban 2.550, a zala-egerszegiben
3.541, az alsó-lendvaiban 2.678, a bakszaiban
3.621, a letényeiben 2.548, a csáktornyaiban
2.625 s így a vármegyének kilencz választó-
kerületében az 1897-ik évre az országgyűlési
képviselőt választók száma 25.619.

— **A balatonparti villamos-vasut.** Buda-
pest fő- és székvárosból Székes-Fehérvár,
Veszprém, Keszthely, Csáktornya s illetve
Fiumeig vezetendő villamos vasut — mint
Budapestről értesülünk — a létesítés stá-
diómába lépett, amennyiben ama műszaki
nehézségek, melyek a — kétségkívül nehéz
vonalnál ez ideig fenforogtak, ma már meg-
vannak oldva s a tervszerű eljárás is meg-
van már állapítva, sőt a nyomonjelzési munká-
latokhoz hozzá foghatnak. Ezen villamos-
vasut kiépítésének élén kizárólag magyar
állampolgárok állanak, a kiknek az eddig
emelegetett genfi, vagy párisi czégekkel semmi-
féle összeköttetésük nincs s ezen nagy hord-
erejű vasutat kizárólagosan magyar erővel
és pénzzel fogják kiépíteni.

— **A quedinburgi répamag-termelés
elzűlése.** Sajátságos sorsra jutott a quedin-
burgi piac, mely valaha híres volt takar-
mányrépa magjáról. A lefolyt évek nagy
kereslete folytán beütött a reakció, a mennyi-
ben egyrészt a nagy túltermelés, másrészt a
nyerészkedési vágy okozta, hogy e piacról
kerülő répamag jelenleg ugyszólván már
veszedelem a gazdára nézve. Legutóbb egyik
budapesti magáros H. I. árlapjában leleplezi
az eredeti quedinburgi plombbal ellátott
répamagot, mely — mint hiteles magvizsgáló
állomás bizonylatával kimutatja — nem
egyéb, mint quedinburgi plombbal ellátott
— szemét.

— **Köhögés** rekedség és elnyájkaso-
dás ellen legjobb hatású szer a RÉTHY-féle
Pemetefü-Czukorka, mely ezen bajokat gyor-
san megszünteti. Kapható minden gyógy-
szertárban. Egy doboz ára 30 kr. 5 doboz-
zal 1 frt 50 kr-ért bérmentve küld Réthy
Béla, gyógyszerész Békés-Csabán.

Felolós szerkesztő: **MARGITAI JÓZSEF**
Segéd-szerkesztő: **ZRINYI KÁROLY.**
Kiadó és lapulajdonos: **FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR.)**

Sve pošiljke se tičuće zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me **Margitai Jožefa** urednika u Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara **Fischel** Filipova kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

nahorvatskom i magjarskom jeziku izlazdeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjedan jedanokrat i to: u svake nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 4 fr.
Na pol leta 2 fr.
Na četvert leta . . . 1 fr.

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe 1 fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Evropske željeznice.

II.

A vezda hoću da prikazem razvitek željezničke mreže u pojedinim državama, i to kronolojskim redom, kako je koja prvu svoju željeznicu sagradila.

Početi ćemo, naravno, sa **Velikom Britanijom**, jer nju ide dika, da je izumila lokomotivu i da ju je prva upotrebila. Englezka je mreža uz to najjakše razgranjena, a još k tomu englezki su inžiniri i društva sagradili prve željeznice u mnogim drugim državama, George Stephenson stvoril je plan za belgijske željeznice, inžinir Locke vno go je doprinesel za gradnju francuzkih željeznica; u Holandiji, Italiji, Španiji, Portugalskoj, Norvegiji, Danskoj, Rusiji, Egiptu, Turskoj, Maloj Aziji, Algiru, zapadnoj Indiji i južnoj Americi bili su Englezi upravitelji ili poduzetnici gradnje, a u svojim kolonijama sagrađiše Englezi razgranjenu željezničku mrežu, tak n. pr. u Indiji, — Britskoj Americi, Kapskoj zemlji i u Australiji.

Historija englezkih željeznica more se razdeliti u pet perioda: 1. perioda prošanja 1820. do 1830.; 2. perioda početka 1830—1845.; 3. perioda manije 1845—1848.; 4. perioda konkurencije velikih društava 1848. 1859.; 5. perioda poduzetnikah od 1859. dalje.

Kad su Rimljani 448. ljeta Britaniju zapustili, prepale su ceste njihove. U celom

srednjem veku nije bilo valjanah cesta. — Istom kesneše počeli su se graditi ceste i upotrebljavati reke za promet, a počeli su se kopati i kanali. No kak je precvela industrija, a s njom u savezu i trgovina, tako ne dostajahu više ni ceste, ni reke, niti kanali. U rudnicima upotrebljavahu se već od 1700. dervene šinje, a oko godine 1800. metnul je Mr. Outram u grofiji Derby željezne šinje na kamene pragove i po njemu prozvaše se ovakovi putevi »Outram's Ways« (Outramovi putevi) ili pokraćeno »Tramvajs«, kak se i denes još konjske željeznice zoveju.

Okolo ljeta 1814. načinjena je od stoječeg parostroja prva lokomotiva, koja je bila kadra, da teške terhe u jednoj vuri 4 do 5 englezkih milja daleko odvede. Po ovom načinu sagradil je prvu željeznicu izmedju Stoctona i Darlingtona ljeta 1825. Georg Stephenson. Dužina joj je bila 41 kilometer, a predana je prometu 27. septembra. Zaradi toga, kaj je bila jako spora (išla je pomali) nije bila za promet putnikah, zato je hitro sagradjena druga željeznica izmedju Manchestera i Liverpoola, a ta je prometu predana 15. septembra 1830. Toga je dana videl svet silne vlakove, pune putnikah, kak se žuriju hitrinom od 15 englezkih milja u jedni vuri.

Kaj se je željelo, bilo je tu. Putnici i roba mogla se je lahko i hitro transportirati. Trgovci i poduzetni ljudi bili su zato, da se kaj prvije željeznice u celoj zemlji sagrade, ali oni koji su svoje glavnice u

celi i kanale uložili, zatim veleposjednici i velika massa publike bile su proti tomu. Opozicija je bila velika, ali ipak preobladao su željeznice. Do godine 1836. bilo je težko od parlamenta dobiti koncesiju za gradnju željeznice, ali te godine pojavila se prva manija.

Već godine 1845. davale su nekoje željeznice 15% dobička, zato je te godine buknila prava manija, željeznice su se činile »eldoradom.« Pogubne posljedice već su se opazile godine 1846. Strah je bil velik, zgubički na dionicama tak veliki, da je povjerenje publike uništeno. Nisu se više osnivala nova dioničarska društva. Nego od 1846. dalje stopila su se menjša društva u velike kompanije. Do konca 1858. iztrošile su se te velike kompanije i činilo se, da će se dalje širenje željezničke mreže opet obustaviti.

Ali, medjutim su se pod okriljem velikih udruga podigli nekoji poduzetnici i ti su gradnju nastavili. Od godine 1855. širila se željeznička mreža vse dalje, a razvitek njezin pokazuju ove cifre: Godine 1825. bilo je 41 klm. željeznica; godine 1840. 1348 klm.; 1850. godine 10.653 klm.; 1860. godine 16.787 klm.; 1870. godine 24.999 klm.; 1880. godine 28.854 klm.; 1885. godine 30.843 klm.; 1890. godine 32.297 klm.; a godine 1893. skupa 33.226 klm.

Pogledamo li kartu željeznica, to ćemo opaziti, da se englezke željeznice u obće sastaju u englezkoj metropoli, London je središće, gde se sve glavne željeznice sastaju.

Z A B A V A

Dobro vračtvo.

(Istinska štica iz življenja.)

Čerekova žena bi bila čisto zadovoljna svojim mužom, kajti nije bil grdi človek. Ali je imel na sebi veliku falinug, koja je kalila med njimi zakonsku sreću. Čerek je držal, da je vino največki neprijatelj človeku, zato je on vino, kaj je naj bolje mogel, pil i preganjal po gutu, a negda pak je vino njega znalo poleg puta u grabu skotati, tak da su se nigdar ne mogli promiriti. Nego Čerek si je mislil, da on mora nazadnje vino obladati. Žena njegovu mu je vnoigiput govorila, da naj on vino ostavi, da imamo hujše neprijatelje, s kojimi se mora človek vojvati, ali zahnan, ona je govorila svoje, on svoje, pak tak je ostalo pri starom.

Već je minulo leto, nego pri Čereku bilo je sve još po starom. Čerek je pil. — njegova žena pak je na večer po navadi sama premişlavalu, kak bi muža odvrgnula od pijanščine. Prošnja, plač, suza sve zabadava, Čerek Anton ostal je stari prijatelj

vina. Vnoga leta su minula, da je jedenput prisijal trak ufanja i Čerekovi ženi. Srečna misel njoj dojde u glavu. — Da se je njeni Anton jednoga jesenskoga večera zubil u krému, onoga dneva su zakopali Pipana, pravoga vinskoga brata, Antonovoga najboljšega prijatelja.

Pred dvemi tjedni se je siromak hudo zaboravil. — iz krême idući pijan — vnoći osobito niti trezen človek nevidi dobro — legel se je na plasnici otave poleg puta spravlene, misleć, da domaj na postelji leži.

Da se je pak z-budil, — ves je premoćeni bil od mrzloga jesenskoga deždja. Od toga vremena počel je kašlati, i ov kašel ga je za mali čas u bolši svet preselil, gde već nedobi kašla, pak gde ima človek mira pred svimi neprijatelji zemlje. Čereka je jako zalostila Pipanova smrt. Da bi se predi vtišil, navozil se je izraven u krému, pak se je krvavo fantil z vinom za miloga prijatelja, kojega je u rani grob spravilo. — Ovu priliku si je dobro uporabila Čerekova žena Franca, pričetek je bil gotov. Da je večerja minula, pak i deca su se na počinek pospravila, da se njoj je već dosti kesno

vidlo, zakurila je komenu, pak je dela debelo drevo na ojenj.

Zela je plavtu pak belu robaču, pak je zginula u kmičnu noć. Pazljivo je hodila, bližajuć se k drugomu selu, de je njeni muž po navadi znal piti, pak se je skrila u gusto grmije. Nije dugo čekala, na zvoniku je vura vudrila polnoći. Ob takvom času zapiraju krême. Za malo vreme dopopeval je Čerek, opoletajuć se po putu od jedne grabe do druge:

Ja sem se oženil.

Bom navek vino pil.

Dok sem ja junak bil.

Devojke sem ljubil.

— Em sem mislil, da sam nehom mogel propovati, pak kak lepo ide. Što se zneonom more, ja se nebojim nikoga. Ali koliko pul smo s Pipanom popevali ovu lepu pesem! Kvar za njega! Em bom pak sam popeval pak pil! Čakaj, čakaj, Čerek! kaj se tak opolećeš? Popevaj rajši, popevaj, kak se popeva na dalje ova lepa pesem, kaj sem malo predi popeval?

Ahām, već znam?

Ali vsaki drugi veliki grad u Englezkoj opet je po svojoj znamenitosti središte, nu ta manja središta samo su zvijezde oko velikog centralnog sunca — Londona. Željeznička mreža pokazuje na karakter i političke prilike jedne zemlje. — Centralistička Francuska koncentrirala je svoje pruge u Parizu; isto tako Španjolska u Madridu. U Italiji razasute (restepene) su željeznice po čeloj zemlji, ar Italija dugo nije imala političkog središta. U Njemačkoj (Prajzkoj) postaje u najnovije vrijeme Berlin glavnim središtem. U austro-magjarskoj monarkiji glavno je središte Beč, za tim Budimpešta. Industrijalna Belgija ima više takvih glavnih središta.

Vu Saveznim državama američkim pokazuju vnoaga središta na federativnu nezavisnost. Isto se tako vidi u Englezkoj njezin karakter u željeznicama. Premda se glavne pruge u Londonu sastaju, ipak su tu još dva velika središta: Manchester, najobrtiniji grad, i Liverpool, najznamenitiji trgovački grad iza Londona, koji je dakak u svakom pogledu središte cele Englezke.

Glavnica, koja je u englezke željeznice uložena, — iznosi ogromnu svotu od 846.000.000 funti šterlinga, t. j. za 300 milijuna više nego celi državni dug. To je velika svota. Englezka ima najskuplje željeznice. Ina više zrokov, zakaj su tak skupe (drage). Vu velikim gradovima trebalo je sagraditi dockove, kupiti parobrode (damsife) i kanale.

One grofije, koje imaju najviše željeznica, hrdovite su trebale je podići silne nasipe, prokopati vnoage prorove itd. Englezka je počela prva graditi željeznice, morala je platiti naukovinu, dok su se druge države s kvarom Englezke koristile. Zemlja je u gusto naseljenoj Englezkoj skuplja (dražaša) nego vu kojoj drugoj državi, a opozicionálni veleposjednici koji su vu početku proti željeznicama bili, morali su se velikim svotama podkupiti. Ipak je ta ogromna svota dobro i korisno uložena. Promet se je znatno digal, a vnoage je jeftiniji (faleši). Da navedem samo jedan primjer. Ljeta 1865. prometnuto je na englezkim željeznicama 251.803.000 putnika i 114.593.000 tona robe. Da nije bilo željeznica, stajal bi promet 108 mil. funti šterlinga, a na željeznicama

stajal je samo 35.890.000 funti. Englezki je narod anda te godine prisparal 72 milijuna funti šterlinga.

Ali nije ovo jedina hasen željeznica. I promet na cestama, rékama i kanalima postal je faleši. To, kaj su se uz željeznice prometne sredstva silno umnožala, to je zdiglo trgovinu i industriju, a to je glavna hasen. — kaj je vse zemlje od željeznica imadu. I niti slojevi žiteljstva koriste se željeznicama. Tako je n. pr. vu Englezkoj prije 1830. godine vladala velika nevolja vu zemlji.

Seljaci (muzevi) vimirali su od gladovanja, badava su veleposjednici snizili zakupninu, zabadava je svećenstvo snizilo desetinu radnik (tezak nije mogel toliko zaslužiti, da prehrani se i svoju familiju). Od svih stran javkali zu posjednici, fabrikanti, brodovlastnici, posjednici rudnikah, teška, da jih nevolja bje. Trgovina i promet stoji, a broj pučanstva ipak raste, kao što vu najsrećnijim prilikama. A kako je bil kad su se željeznice sagradile? Lehkeši transport zdigel je trgovina dala je posla i vekušu zaslužbu. Snizena vozarina i ukiouce carinah učinise hranu jeftinom (falešem), a blagostanje naroda se zdiglo. Slobodna trgovina bila je na hasen obrtnoga žiteljstva, ali i kod seljačtva zdiglo se blagostanje.

KAJ JE NOVOGA?

Papino zdravlje.

Iz Rima javljaju, da je papino zdravlje do sada povoljno, no njegovih 87 godina traži vnoage njege i štednje. Papa je i onomadje komaj mogel s rimskim aristokrati progovoriti samo nekoliko réči, dočim je odgovor na njihov pozdrav dal čitati. Uz ovakove prilike naravno je, da se vu Rimu vnoage bave pitanjem o budućem konklavu, za koji je sve spremno. Bilježi se i vjest, — da je kurija nezdavnja s nova porekla Austriji, Francezkoj i Španjolskoj pravo veta, što su ga ove države od 17. stoljeća uživale glede izbora kojega nepoćudnoga kardinala papom. Danas vu sv. sboru sjedi samo 58 članova, od kojih imade samo 32 Talijana, a od ovih more kod budućeg izbora pape

doći vu obzir najviše četvorica, petorica. Kak papabili se danas spominju: Oreglia, Parocchi Serafino Vanutelli, Jakobini i morti Capece-latro. Najvjerojatnije je, da će Leona XIII. nasljediti Parocchi, ili Jacobini.

— Sveta stolica odlučila je na želju katolikah, da vu sjevernom delu englezke uztroji novu nadbiskupiju. Svrha je vu tomu, da se raztereti od silnih poslov metro-polit vesminsterski, kardinal Vaughan, komu su podređeni vsi englezki katolički biskupi. —

Prodal ženu.

Vu Medgyes-Bodzásu vu Magjarskoj dogodil se je vrlo čudnovit dogodjaj. Onde su se vu krcmi zabavljala dva bogata poljodnelca Ivan Megyessy i Šandor Fekete, razgovarajući se o poslovima vu obće i o jednom mlatilu, koji je Megyessy hotel prodati, a Fekete kupiti. Pregovori su već daleko doprli, ter je Fekete Megyessyju ponudil za mašinu 2500 forinti, ako mu on . . . a za tu cenu da još i ljepu svoju ženu. Fekete je tak pohlepan za dobičkom, da je pristal na to i prijel kaparu od 50 forinti. Pridodana mlatilu tovaruša Feketeova spavala je mirno pri domu, a kad se je prebudila doznala je na svoje veliko čudo, da je prodana, ali ona nije nipošto hotela da premeni vlasnika (tovaruša), pak će sada stvar doći i do suda, koji će, dakak i kupca prodavaoca podučiti, da se žena ne prodaje i nekupuje.

Kuga vu Indiji.

Vesti, koje dohadjaju iz Bombaya, dokazuju, da se kuga vu Indiji vse više širi i da o ograničenju kuga sada nemore biti ni govora. Nije anda čudo, da to pitanje zaaima Evropu, i to osobito one zemlje, koje su vu življem prometnom odnošaju sa Indijom, anda i našu monarhiju, naročito grad Trst, koji podržava živahnu svezu sa Bombayem.

O pogibelji, da se unese kuga vu Evropu, izjavil se je ovih dana dr. Marmorek, vezdašnji šef Pasteurova zavoda vu Parizu. Reče, da je teško kajgod pozitivna o tom kazati. Veliku prednost ima Europa, vu tom, što vsi njeni brodovi prolaze črez sućeki prokop, gde su izvršeni strogoj karantaini. —

Če idem v oštariju
Si liter zapovem.
Onda ja od žene
Po osem dan nejem.

Na jedanput se zastavi. Sapa mu v gutu postane, strah mu kosti steplje. Križovača skuda! tam kraj puta, gde se je pipan prehladil, stoji bela prikaza, pak mu se s prstom grozi. Duh. Sigurno pokojnoga Pipana! O joj, vezda se mu bliža! Čerka mine sva pijanost, preplašeni spusti se vu beg . . .

Franca je dobežala na prečec dimo, hitila nekaj dry na ogenj, sela se je na kamen, pak se je držala, da se plače.

Anton pri topel je dimo po putu ves prestrašeni, za lupil je vrata za sobom, pak ili je za sunul.

»Ne besni tak, dragi Anton, kaj nezbudiš decu! stoji bu onda vtišil? Za boga, kaj si tak bleđi pak prepadjeni? gle ti je škrljak? Ah, zakaj sem te zela!« — veli Franca s plačućim glasom, surcom briše oči. —

Ah, neplači, moja ljubljena Franca, nigdar neidem več vu krcmu pit! veli njoj

Čerek, još navek drhčuei od pretreplena straha.

»Strašno se noručješ zmene, dragi moj Anton.«

»Ne Franca, obečujem ti, prisežem ti, da nigdar več!«

Tuliko nije treba, dragi moj Anton! Ja sem zadovoljna, ako mi obečaš, da nebuš išel vu krcmu prez mojega dopušćenja.

»Obečujem, obečujem!«

»Samo naj bude istinski?«

»Kak je Bog na nebi!«

Pri Čereku se je pričelo drugo življenje. Anton se je istinski držal doma, marljivo je delal doma i na polju pak čoval, krčme se je naveke vugibal, kak vrag križa. Ljudi su se mu čudili, krčmari i vinski brati su bili srditi na njega, Franca pak se je stihla smejala. —

Pitala je večput muža, da odkud je to, da on več vu krcmu nehođi, ali on je tiho bil i nikaj nije povedal od straha.

Od onoga vremena prešlo je dvadeset let. Čerek, najbogateši gospodar vu selu, zamuš je daval svoju čerku. Veselo gostu-

vanje je bilo, samo to je svate srdilo, da hižni japek, Čerek vina nije stel piti.

Daj, daj stari zemi v ruke kupicu, pak ju sprazni na zdravje Maričino pak na mladenčovu! — truca ga žena, polek mu pak sepeče: pi, moj stari, denes ti ja dopušćam! — Ne, pak ne, krati se Čerek.

Idi, idi! Zakaj nebi denes pil vina. — Imam ti ja svoje zroke, da ja denes vina nebudem pil.

Čekajte svati, ja vam povem njegove zroke, zakaj on vino nepije — veli žena. Smejuč je povedala, kak je muža prestrašila. Svati su se nato smejala. Čerka je bilo malo sram. Da pak je žena dokončala svoj govor, prijel je Čerek kupicu, pak je rekel: Em ja velim, da je spametna žena za istinu dar Božji, bog daj, da bi takva bila i ova naša čerka! Bog je živi, pak su trinknuli skupa.

Čerek je na to spraznil kupicu do dna.

Štincez György,
trgovec.

Pogibelj se ipak nesme tak malom smatrati, ar se kuga već dvé godine širi vu Perziji, Kini i Afganistanu. Osobita je pogibelj povodom hodočašća vu Meku. Kuga more se i po kopnu razširiti. Zadnji put se je ljeta 1879. kuga pojavila vu ruskom selcu »Veljanku«, skoro poslje rusko-turskoga tabora. Onda je konstatovano, da je jeden ruski vojnik sobom iz male Azije donesel zapljenjen rubec, koji je daroval svojoj dragoj, a ova je zbetažala od kuge i celo selo zarazila. Ruska je vlada sfondala kugu, obkolivši selo kozacima. Ni jeden stanovnik sela nije smel na polje. Selo je prepalo, ali Europa ostala je spašena (oslobodjena i zato mora biti zahvalna ruskoj vladi na vanrednoj energiji, kojom je sfondala kugu.

Kratke novosti.

— Vu Bombayu, 25. januara. Novine »Times of India« konstatuje, da je vu Bombayu od 26. septembra počemši, kad je službeno priznato da se je pojavila kuga, vumrlo za 9835 osoba više, nego li bi po poprécnom pomoru od posljednjih pet godina moralo vumrėti. Zaradi toga je segurno, da su te osobe vumrle od kuge.

— Ritmajster Emil Petak, koji je nezadavnja vu Szombatelyu nastrelil svoju tovarušicu i dva oficira, obsudjen je po vojnom sudu na zgubiček časti i dvogodišnji rešt.

— Bivši magj. minister poljodelstva, grof Bethlen Andraš težko je obotel na očima i pošel je vu Beč da se podvrgne operaciji.

— Vu Budimpešti vumrl je profesor tehnike Keim Mihalj, vučenjak na glasu.

— Vu Pozonu je nadvojvoda Friedrich kupil za 480.000 for. palaču grofa Karácsnyia, koja je bila za Marije Terezije sagradjena od nadbiskupa Graškovića.

— Kraljevna vdovica nadvojvodkinja Stefanija ukrcati će se 7. februara na Loydov damšif, koji nosi njeno ime i koji je najmila, ter će se odpeljati iz Trsta vu Dubrovnik. Visoka gospodja stanovati će nekoliko dana vu novom hotelu »Imperial« i odonud odplaviti vu Opatiju.

— Vu Beču, 28. januara. Nj. Veličanstvo primilo je poslje podne ministra-predsjednika baruna Bánffyja vu audienciju.

— Ministri Bánffy i Lukács večali su dulje vremena s grofom Badeniem.

— Magjarski ministri barun Bánffy i Ladislav Lukács stigli su vu Beč, da onde nastave s austrijskimi ministri pregovore o austro-magjarskoj banki i o nagodbenim pitanjima. Minister barun Fejérvary, koji je više dana vu Beču boravil radi preinake vojno-kaznenog postupka, povrnul se je vu Budimpeštu.

Za ministra na previšnjem dvoru, baruna Samuela Josiku, javlja »Bud. Cor.«, da će se 6. februara vratiti na svoje mjesto i preuzeti opet poslove. Tim će se oprovrći vėsti o njegovu odstupu.

— Affaira grofa Majlatha gotovo je izravnanu. Nuncij Taliani sporazmel se je s ministrom Goluchovskim i dr. Wlassicsem, ter će grof Majlath primiti mjesto kondjutora erdeljskog prez formalnog imenovanja s pravom (jušom), ali će mu se to nasljedstvo pouzdano zajamčiti.

— Koncem januara se navršilo osem ljet smrti blagopokojnog nadvojvode i kraljevića Rudolfa.

— Snėg. Zadnjih dana palo je vu gornjo-alpinskih zemljah, ter vu sjevernom

kraju Njemačke (Prajzke) vrlo vnogo snega, tak da je na više mjestah preprécen željeznički promet. Tako je obustavljen promet na štreki Fischamend—Schwechat, Hotzen—Ljutomišl—Lobovicz i Libochowitz. Iz Berlina javljaju, da su zadnje mečave vu Prajzkoj znatno sprécile promet. Kod Göttingena ostal je jeden frankfurtski vlak (cug) vu snėgu, a isto se je dogodilo i jednom hamburžkom vlaku.

Domaće novine.

— Dr. Wlassics Gyula minister i naš ablegat vre dvé letah sadi vu baršunskoj ministarski stolici. Činovniki njegovi i vnođi drugi su mu na on dan, kada je minister postal, gratulirali, ar se je vu ovih 2 letah, kakti izvrstni i marljivi minister pokazal. I mi smo ga vu magjarskim delu naših novin pozdravili kakti ablegata našega i ministra, koj je za Medjimurje vre tak vnogo dobrog vćinil.

— Vu Bottornju je gosp. Szulczberger varmegjinski glavni računovodja s gosp. Kolbenschlag varm. glavnim sudcom pregledal notariušku kancelariju i sve vu redu našel.

— Veličastni gosp. Schadel István plebanuš mikšavarski vu miru je imenuvan za nadzornika pučkih školah gornjeg Medjimurja.

Dvoboj je bil 1-ga o. m. vu čakovečkoj kasarni s sabljom. Jeden gospon lendavski se je boril s jednim drugim lendavskim gosponu i s jednim zemeljskim gosponom. Ovi dva zadnji su bili oranjeni od prvoga.

— Nova notariušija. 28-ga januara pod predsedničtvom gosp. Kovácsa, preločkoga varm. velikoga sudca je fara soboćička izrekla, da bude se vu Orehovici jedna nova notariušija postavila, k kojoj budu spadale sledeće občine: Orehovica, Podbreszt, Vullarji i Sv. Križ. Molbenica bude se vu tom poslu vu varmegjinsko veliko spravišće poslalo.

— Vu Preloku je kasino 17-ga januara obdržalo svoje veliko spravišće. Izebrali su za predsednika: Kovács Rezső varm. velikoga sudca, za podpredsednika dr. Böhm Sidneija, za notariuša Plichla Kázméra, za kassira Horváth Pavla, za hižnoga gazdu Chytil Pavla, za knjžničara Csizsár Józsefa. — Götz Ferencza, negdašnjega preločkoga kr. velikoga sudca, koj je kasino vtemeljil, su za začastnoga člava izebrali.

— Varmegjija je odredila, da se deca mlajša od 15-ga let nesmeju vu krčmi, oštariji, kafani i drugdi, gde stareši plešeju ili se zabavljaju, zadržavati. Krčmari i oštieriši, koji decu vu svoju krčmu ili oštariju pustiju, ili koji decu sobom neseju, do 50 fltov strofa budu platili i to, za občinske siromake.

— Štrigovskoga vraćitelja Feldmann Filipa su vu Trenčinkoj varmegjiji za vraćitelja izebrali, za to je 30-ga decz svoju službu ostavil. Štrigova je vezda prez vraćitelja.

— Zeisler Károly bivši hodošanski trgovec je vu Zala-Egerszegu vumrl. Živel je 78 letah.

— Vušel je. Benkovics Ferencz uhlaner je 19-ga januara iz čakovečke kasarne pobegel. Zapovedništvo ga vezda išće.

— Vu Čakovcu je 314 zbiracov za 1897-og leta. Lani ih je bilo 312.

Nekaj za kratek čas.

1.

Na ladanju (vu selu).

Barunica: »Vidite, kumek, denes već dohadjaju i volovi k meni.«
Muž: »Je verek, oni ih tak glediju, kak da su krava.«

2.

Najnovėši šport.

A: »Jeste li oženjeni?«
B: »Dakak da sam.«
A: »Ali vaša tovarušica nije ovdij?«
B: »Nije, ona živi vu Fiumi.«
A: »Aha, to je anda ženitba na distanciju!«

3.

Bezuvjetna potreba.

Riftar (vu občinskoj sesiji): »Mi imamo ve špricaljku za ogenj, imamo takaj i za siromake hižu! Mislim, da imamo vezda vse kaj god trebamo!«

Poglavar K. Jozef: »Verek je, ali bi još morali za kuruzu v občinskom koružnjaku kupiti lokota.«

4.

Traži zaručnicu.

Zaduženi plemenitaš: »To je vragu podobno!« lehkeše je najti milijun zaručnicah prez groša, nego jednu zaručnicu sa milijun forinti.

Glád Ferencz.

Dobre žepue i stěne vure za fal cěne moći dobiti pri Pollak Bernatu vararu vu Čakovcu (Pijac, Šparkassa). In njem se uzimljeju vure takaj za popravek za fal cěnu.

Priposlano.*)

Ja zdola podpisani Fortnar Mihály Stridó občine biroov zbetažal jesem 16-ga decembra 1896, i bil jesem do dneva 22-gog januaruša 1897. bolesten vu postelji.

Moje občinske posle nesem obavljati mogel, nego posle moje jest obavljal sin moj i občinski prisežniki.

Zato, na to, da ja betežen vu postelji, pozval jesem občinare na dne 17-ga januaruša po poldan ob 2 vrah na razgovor vu občinskih poslih vu moju hižu, i da se občini zahvalim na službu za na dalje biroov biti, i da si drugog birova zabereju.

Nut ja oglas napisal jesem, da Zadravecz Ferencz proglasi a na to pak gosp. Jozef Krauthaker notariuš je zapovedal, da se proglasi, naj občina pred poldan ob 11 vuri vu kancelariju dojde.

Niš za to, da je gosp. Krauthaker Jozef notariuš ova prikralil. Ipak ja za dobro vzemem, prišparal mi je a l d o m a š a, koj jeg željel jesem dati občinarom.

Strido, 1897. jan. 29.

Fortnar Mihály,
richtar občine štrigovske.

*) Za ov članak neodgovara:

Odgovorni urednik
MARGITAI JOZSEF.

Glavni suradnik
GLAD FERENCZ.

Nyilttér.*

E rovat alatt közlöttekért sem alakí, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, csikos, kockázott, mintázott, damaszt sat. (mint egy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban sat.) a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva, mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. és kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben.** — Svájczba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven frt megrendelések pontosan elintéztetnek. 4

914/vh. szám 1896.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi I.X. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közliré teszi, hogy a perlaki kir. járásbírótság 1896. évi 4506/p. 96. számú végzése következtében dr. Kemény Fülöp perlaki ügyvéd által képviselt Alsó-Muraközi Takarékpénztár javára Kollárits Flórián és társai alsó-hrácscányi lakosok ellen 200 frt s jár. erejéig 1896. évi május hó 29-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 690 frtra becsült 3 ló, 1 tehén, 1 pajta, 1 sertésöl és 1 szekérből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak

Mely árverésnek a perlaki kir. bíróság

8785/p. 1893. sz. végzése folytán 200 frt tőkekövetelés, ennek 1896. évi április hó 1-től járó 6% kamatai és eddig összesen 22 frt 80 krosban bíróilag már megállapított költségek erejéig, Alsó-Hrácscánban Horváth Rókus lakásán leendő eszközzésére

1897. évi február hó 13. napjának délelőtti 10 órája

határidőül kítuzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi XL. t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni. 690 1—1

Kelt Perlakon, 1897. január hó 30-án.

Stern Frigyes,
kir. bír. végrehajtó.

Az összes gyógytudományok tudora

Dr. Glasgall Manfréd
fogorvos

saját műtermében **egyes fogakat és fogsorokat** készít, jótállást vállalva azok tartósságára nézve.

Rendel naponta
Varazsdon a Ferencz-rendiekterén
a f.-r. templom mellett.

631

7—8

Van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

A legmagasabb
díjakkal
kítüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% citratban oldható foszfoszavtartalommal és 85—100% porfinomsággal.

Felülmulhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszor, különösen sovány talajok javítására, kítinó hatásu az összes gabonaművek, kapás és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatasosabb és legolcsóbb foszfoszavtrágya: tekintettel hatásának tartósságára, felülmulja az összes szuperfoszfátokat.

A citratban oldható foszfoszav-tartalomért szavatosságot vállalunk, netaláni hiányt megtérítünk. Árajánlatokkal, szakmunkákkal és egyébb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál,

a csehországi Thomasművek prágai foszfátliszt eladási-irodájának vezérképviselősége a magyar korona orsz. területén

Kalmár Vilmos

Budapesti, Erzsébet-körút 34.

654 3—15

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyvnyomdája

Csáktornyán,

a legujabb gyorsajtókkal és diszes új betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat,

u. m. névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket, — számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat, röpiratokat, műveket stb. stb.

bármely nyelven és kivitelben

a legjutányosabb árak mellett.

